

Gerillaledaren Cemil Bayik sägs vara Turkiets mest efterspanade man - eller största terroristledare på fri fot. I västvärlden är han både en allierad och stämplad som terrorist.

PKK

- **Kurdistan arbetarparti (PKK) bildades 1978 och dess gerillastyrkor har legat i krig mot den turkiska staten sedan 1984. Den officiellt högste ledaren Abdullah Öcalan dömdes till livstids fängelse i Turkiet 1999. Efter det har PKK övergett kraven på en självständig stat och omfamnat en ny, antistatlig ideologi från Öcalan för att bygga lokala självstyren. Efter 11 september-attackerna 2001 hamnade PKK på NATO:s och EU:s terroristlistor.**
- **PKK är den ideologiska motorn bakom en transnationell, politisk massrörelse som verkar överallt där kurder bor. Sedan 2012 har kurder i Rojava, norra Syrien, byggt egna självstyren enligt Öcalans ideologi. De syriska kurderna är sedan hösten 2014 militärt allierade med västvärlden för att bekämpa Islamiska staten.**

Dagens ETC möter Cemil Bayik i Kandilbergen i irakiska Kurdistan, där PKK haft sitt högkvarter sedan 1999. "Konflikten i Mellanöstern baseras på nationalstaten. Lösningen kommer inte att vara nya nationalstater, utan det demokratiska självstyret."

Dagens ETC i går, tisdag.

Enligt Bayik ingår den väpnade konflikten i Turkiet i en och samma, större konflikt, som även inbegriper krigen i Syrien och Irak.

PKK-ledaren: Mellanöstern upplever ett världskrig

Joakim Medin har träffat Cemil Bayik - Turkiets mest eftersökta man

Gerillaledaren Cemil Bayik är en av nyckelpersonerna bakom utvecklingen i det konfliktfyllda Mellanöstern. I västvärlden är han både en allierad och stämplad som terrorist - på samma gång. - Turkiet insisterar på att västvärlden måste välja mellan dem eller YPG, som är PKK. Men västmakterna kan inte göra det valet, säger han i en exklusiv intervju med Dagens ETC.

PÅ PLATS
JOAKIM MEDIN
dagensetc.se

den sticker en tjugisigare, randig skjorta fram.

Det här sägs vara Turkiets mest efterspanade man - eller största terroristledare på fri fot. Men Cemil Bayik är en man som spelar flera olika roller, helt beroende på vem som talar om honom. Många kallar honom istället för folkhjärte. Cemil Bayik betraktas som den idag högste

agerande ledaren över PKK, Kurdistan arbetarparti, vars gerillastyrkor krigat mot den turkiska staten sedan 1984.

- Allt började när jag var student på Ankara-universitet. En dag introducerades jag för Abdullah Öcalan. Det första Öcalan frågade var, vad jag visste om Kurdistan? Inte mycket. Så han gav mig genast en föreläsning under fyra, fem timmar. Han sa saker som jag inte hade hört någon annan vänsteraktivist säga.

Idag, mer än 40 år senare, har den lilla revolutionära gruppen Abdullah Öcalan svetsade samman utvecklats till en av de största politiska rörelserna i Mellanöstern. Cemil Bayik har varit med hela tiden och uppehållit sig i Libanon, Syrien, Irak, Iran

och Turkiet. Dagens ETC möter honom i Kandilbergen i irakiska Kurdistan, där PKK haft sitt högkvarter sedan 1999 när Öcalan fängslades i Turkiet.

Inte längre någon kurdisk fråga

Den över tre decennier långa konflikten har lett till mycket stora politiska och sociala konsekvenser, i flera länder i Mellanöstern. Men i västvärlden har intresset för konflikten många gånger varit relativt svalt. På våren 2013 utropades en definitiva vapenvila, men kriget kom tillbaka igen för ett år sedan, i juli 2015. Bayik anser att nyckelfrågan blev det världsberömda slaget om staden Kobane.

- [President] Erdogan och IS hade en plan tillsammans,

om att eliminera Kobane för att stoppa kurdernas revolution i Rojava. Men de misslyckades. Istället vann Kobane och då introducerades den kurdiska kämpande kvinnan och den kurdiska frågan för hela världen.

Erdogans nästa drag var att försöka stampa ut den kurdiska rörelsen i Turkiet, för att knäcka motsvarigheten i Syrien, menar Bayik. Efter att det pro-kurdiska oppositionspartiet HDP lyckades ta sig in i parlamentet vid valet i juni 2015, beslutade Erdogan därför att gå i krig igen.

Turkiet försvarar enbart sina intressen mot terroristorganisationen PKK:s hotfulla utbredning, har regeringen resonerat. Det finns inte längre någon kurdisk fråga, har Erdogan

hävdad. Är det därför en simpel bandit, vars krigare inte har några politiska mål, som Dagens ETC möter i en skogsdunge?

"En paradoxal konflikt"

Det håller Bayik förstås inte alls med om. Att kurder ännu diskrimineras och ställer politiska krav, som Turkiet vägrar gå med på, kan vem som helst fortfarande se. Även om PKK terrorstämplat vet västmakterna att de inte har något att själva frukta från kurderna, menar Bayik. Redan förra sommaren avslöjade han också att PKK naturligtvis talar med USA för att koordinera kampen mot Islamiska staten, IS. PKK gick i krig mot jihadisterna i augusti 2014. Månaden efter utvecklade USA sitt militära samarbete med den syrisk-kurdiska YPG-gerillan, som också följer Öcalan.

- Det finns en paradoxal konflikt, kring att västmakterna anser att PKK är terrorister, samtidigt som de ser YPG som en outhärlig styrka mot IS i Syrien. Turkiet insisterar på att västvärlden måste välja mellan dem eller YPG, som är PKK. Men västmakterna kan inte göra det valet. Men Cemil Bayik är inte bara gerillaveritansen, som styr över kampen mot både Turkiet och IS och har hemliga samtal med USA. Han är även ledare över en politisk massrörelse, vars Öcalan-ideologi följs av kurdiska partier, organisationer, förbund och kulturgrupper, i flera länder. Denna politiska sida hos PKK får ofta mindre uppmärksamhet, men är helt central för att förstå hur den revolutionära kurdiska rörelsen agerar.

Enligt Bayik ingår den väpnade konflikten i Turkiet i en

och samma, större konflikt, som även inbegriper krigen i Syrien och Irak. Denna jättkonflikt handlar i grund och botten om systemfel i regionens nationalstater. Grunden till det moderna Mellanöstern skapades av kolonialstaterna Storbritannien och Frankrike. Traktens gränser ritades först upp i det koloniala Sykes-Picotavtalet 1916, som inte tog någon hänsyn till vad folk på marken tyckte.

- Det och även senare avtal är inte längre giltiga. Varken folk här eller utländska intressen erkänner avtalen, eftersom de spelat ut sin roll. En ny status måste byggas i Mellanöstern.

Framtiden är en ny modell

Nationalstaterna i Europa skapades ursprungligen på samma sätt, uppifrån och ner, genom

odemokratiska härskares beslut. Bayik menar att Europa tvingades genomgå både det första och andra världskriget, innan EU uppstod som en modell för att demontera gränserna och dämpa nationalism och spänningar. Nu har Mellanöstern börjat genomgå sitt eget världskrig, som också kommer förändra mycket.

Även IS har specifikt hänvisat till Sykes-Picotavtalet som fienden. Men till skillnad från IS som velat bygga en jättestor teokrati för att ena hela Mellanöstern, anser PKK att framtiden måste ligga i en helt ny modell.

- Konflikten i Mellanöstern baseras på nationalstaten. Lösningen kommer inte att vara nya nationalstater, utan det demokratiska självstyret, som i Rojava. PKK säger sig inte längre vilja etablera en kurdisk nationalstat. I enlighet med Öcalans ideologi

vill de istället sprida revolutionära, lokala självstyren. Precis sådana Öcalan-självstyren har idag redan tagit över nästan hela norra Syrien - tack vare det amerikanska flygvapnet.

Inte över snabbt

Utän det antagligen är meningen, hjälper den USA-ledda västkoalitionen till att sprida PKK:s ideologi i Syriens ruiner, när de hjälper de syriska kurderna rycka fram mot IS. Det gör Cemil Bayik till en av de viktigaste personerna att påverka vad som ska ske i framtidens Mellanöstern. Men själv har han inga illusioner om att krutroken snart kommer skingras.

- Det här kriget har fått kännetecknen av en sektaristisk konflikt. Det är inte en konflikt som kommer vara över snabbt.